

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE

Lansirana je jedinstvena Nacionalna karta morskih staništa

Ovaj projekt, koji je zahvatio čak 51 % Jadranskog mora, predstavlja ne samo završetak jedne od najambicioznijih i najkompleksnijih inicijativa kartiranja morskih staništa, već i početak nove ere u zaštiti i očuvanju Jadranskog mora, jednog od najdragocjenijih gospodarskih i prirodnih resursa RH.

Split, 3. siječnja 2024. – Nacionalna karta morskih staništa danas je uspješno lansirana na Institutu za oceanografiju i ribarstvo u Splitu. Time je obilježen uspješan završetak projekta „Kartiranje obalnih i pridonjenih morskih staništa na području Jadranskog mora pod nacionalnom jurisdikcijom“ koje je uspješno provelo Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (MINGOR) Republike Hrvatske (RH) s konzorcijem koji je okupio više od 200 stručnjaka.

Cilj projekta bio je povećanje znanja i dostupnosti podataka o bioraznolikosti kao temelja za učinkovitu zaštitu ekosustava Jadrana, ali i održivost korištenja prirodnih dobara. Stoga, danas lansirana Nacionalna karta morskih staništa predstavlja ključan alat za održivo korištenje morskih resursa i integralno morsko prostorno planiranje, uključujući ribarstvo i turizam.

Zbog svoje kompleksnosti projekt je zahtijevao multidisciplinarni pristup te je pod nadležnošću MINGOR-a okupio stručnjake i znanstvenike u području oceanografije, geologije, ekologije, napredne robotike i umjetne inteligencije iz Instituta za oceanografiju i ribarstvo, tvrtke OIKON d.o.o. – Instituta za primijenjenu ekologiju, Hrvatskog geološkog instituta, Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te Instituta Ruđer Bošković u suradnji s Hrvatskim hidrografskim institutom, tvrtkama ECOTECH d.o.o., SCOM d.o.o. i DVOKUT – ECRO d.o.o.

U uvodnom obraćanju ravnateljica Instituta za oceanografiju i ribarstvo, dr. sc. **Živana Ninčević Gladan**, izrazila je ponos na postignuća tima, naglašavajući važnost multidisciplinarnog pristupa i suradnje u ostvarenju ovog projekta. Dr. sc. **Aljoša Duplić**, ravnatelj Zavoda za zaštitu okoliša i prirode u MINGOR-u, istaknuo je kako je ovo početak u pravilnom upravljanju i zaštiti Jadranskog mora.

„Projekt je bio iznimno kompleksan, ali i vitalan za budućnost Jadranskog mora. Naime, detaljna karta morskih staništa za 51 % Jadrana daje ključne polazne podatke za pametno, održivo korištenje morskih resursa, integralno morsko prostorno planiranje, održivo ribarstvo i turizam, odnosno za planiranje održivog gospodarskog razvoja morskih i priobalnih područja. Povrh toga, očekuje se objavljivanje značajnog broja znanstvenih radova temeljenih na podacima prikupljenim kroz ovaj projekt, što svjedoči o njegovoj vrijednosti ne samo za Hrvatsku, već i za međunarodnu znanstvenu zajednicu“ – istaknuo je dr. sc. **Aljoša Duplić** te dodao kako je svaki od konzorcijskih partnera doprinio jedinstvenim znanjem i vještinama, čineći ovaj projekt pravim primjerom uspješne suradnje u ime zaštite i očuvanja našeg Jadrana. Također je istaknuo da je će se u narednom razdoblju kartirati preostalih 49 % hrvatskog djela Jadrana.

Predstavnik zajednice izvoditelja i direktor tvrtke OIKON d.o.o. – Institut za primijenjenu ekologiju, **Dalibor Hatić**, naglasio je važnost tehnološkog napretka i multidisciplinarnosti u ovom projektu. „Projekt izrade karte morskih staništa okupio je institucije u Hrvatskoj s iskustvom i poznavanjem metodologija i tehnologija rada na kartiranju morskih staništa, uključujući adekvatne tehničke i logističke kapacitete, kako bi se ovaj proizvod neophodan za odgovornu zaštitu i buduće upravljanje Jadranom odradio kvalitetno i na razini detaljnosti potrebnoj za buduće zadatke. Zbog svoje kompleksnosti, projekt je zahtijevao multidisciplinarni pristup kao i značajne ukupne stručne kapacitete o čemu najbolje govori da je na njemu radilo više od 200 stručnjaka i znanstvenika iz područja oceanografije, geologije, ekologije, napredne robotike i umjetne inteligencije, koji su na istraživanja utrošili više od 20.000 radnih sati.“

„Detaljnim kartiranjem koje se bazira na terenskim snimanjima, u potpunosti je obuhvaćeno dno do 40 m dubine te dno unutar zaštićenih područja odnosno Nacionalnih parkova, Parkova prirode te Natura 2000 područja, a dodatno su snimana i izdvojena područja u blizini nacionalnih parkova i parkova prirode te dva područja u epikontinentalnom području od kojih je jedan u samom centru Jabučke kotline. Primjenom direktnih metoda kartirano je preko 6500 km². Do 51 % površine morskoga dna, karta je izrađena primjenom modela korištenjem neuronskih mreža, a koji je između ostalog temeljen na preko 850 uzoraka sedimenta morskoga dna te brojnim podacima iz različitih ribarstvenih ekspedicija.

Detaljno kartiranje provodilo se metodama širokog obuhvata kao što su akustična snimanja te daljinska snimanja korištenjem ortofoto i satelitskih snimaka. Ovi su se snimci interpretirali na osnovu podataka sakupljenih direktnim metodama kao što su neposredno opažanja u obalnom pojasu ili korištenjem ronjenja, povlačnih kamera i

podvodnih ronilica na dnima do preko 200 m dubine“ – objasnio je dr. sc. **Ante Žuljević**, voditelj Laboratorija za bentos na Institutu za oceanografiju i ribarstvo te stručni voditelj aktivnosti kartiranja u sklopu projekta.

„Direktnim opažanjima bilo je pokriveno 18 % površine obuhvaćene projektom, a ostatak od 82 % se modeliralo. Model, kojeg su razvili, validirali i implementirali znanstvenici iz Laboratorija za informatiku i modeliranje okoliša Instituta Ruđer Bošković u suradnji sa SCION d.o.o., na inovativan način asimilira podatke u neuronske mreže i s vrlo visokom točnošću predviđa staništa na trećoj razini Nacionalne klasifikacije staništa“ – istaknuo je dr. sc. **Tin Klanjšček**, voditelj Laboratorija za informatiku i modeliranje okoliša na IRB-u.

Da je riječ o vrlo kompleksnim modelima te velikom poduhvatu kad su u pitanju terenska snimanja potvrđuju podaci o korištenju povlačnih kamera kojima je snimljeno dno na preko 3700 područja, najčešće od same površine pa do pedesetak metara dubine.

„Sama obrada prikupljenih podataka i izrada karata zahtijevala je barem duplo više vremenskog angažmana od terenskih snimanja. Unatoč obimu posla, projekt je završen u zadanim rokovima“ – zaključio je dr. sc. **Ante Žuljević** iz IOR-a.

Projekt „Kartiranje obalnih i pridnenih morskih staništa na području Jadranskog mora pod nacionalnom jurisdikcijom“ provelo je Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja u periodu od 2018. do 2023. Ukupna vrijednost projekta iznosila je 11,9 mil EUR, a proveden je u sklopu programskog razdoblja 2014.- 2020. kroz Operativni program konkurentnost i kohezija uz EU sufinanciranje u udjelu od 85 %. Nacionalni dio sufinanciranja osigurao je Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost.

Kontakti za medije:

Petra Buljević Zdjelarević Ured za odnose s javnošću, Institut Ruđer Bošković M. 099 267 9514 E. pr@irb.hr	Petar Ugarković Institut za oceanografiju i ribarstvo, Split M. 098 516 117 E. ugarkovic@izor.hr	Vesna Kutnjak OIKON d.o.o. – Institut za primijenjenu ekologiju, Zagreb M. 091 6220 820 E. vkutnjak@oikon.hr
--	--	--

Europska unija
Zajedno do fondova EU

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDovi

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

Zavod za zaštitu okoliša i prirode

NAPOMENA: Sadržaj ove objave isključiva je odgovornost konzorcija i ne odražava stavove i gledišta Europske unije.